

नाव : नामदेव मारोती चामलाटे
गाव : सहेली, ता. आर्वी, जि. वर्धा
वय : ५० वर्षे
जात: गोवारी
व्यवसाय : ०३ एकर (कोरडवाहू)
कुटूंब संख्या : ५ (मोठे)

Written by **Fakirchand Khandate**,
Village Volunteer,
FSN study under LANSAs.

पोषणाकरिता कृषी पद्धती

पोषणाकरिता कृषी पद्धती हा प्रकल्प माझ्या गावात मागील ५ वर्षांपासून सुरू आहे. या प्रकल्पाचा मुख्य उद्देश कुपोषण दूर करणे हा असून लोकांचे जिवनमान उंचावणे हा आहे. या कार्यक्रमात मी मागील वर्षी २०१६-१७ या वर्षात सामिल झालो. दुर्गा या जातीचे वाण संस्थेचे ५० टक्के, शेतकऱ्यांचे ५० टक्के तत्वावर बियाणे उपलब्ध करून दिले. कुक्कुटपालन करिता ५० टक्के तत्वावर १५ पिल्ल दिले होते. भाजीपाला (घरगुती) लागवडी करिता घेतले.

३ एकर कपास मध्ये आंतरपिक म्हणून तुर लावली. वेळोवेळी निंदन, डवरण, फवारणी आणि संस्थेचे अधिकारी यांच्या कडून तांत्रिक मार्गदर्शन घेवून तुरीचे उत्पन्न घेतले. आंतरपिक म्हणून १ एकरामध्ये मला २ क्विंटल उत्पन्न झाले त्यापैकी १ क्विंटल तुर बियाण व घरी खाण्याकरिता वापरली आणि १ क्विंटल तुर १०,००० या दराने बाजारात विकली. दुर्गा तुरीचे वैयक्तीक सांगायचे म्हणजे उत्पादन जास्त देणारी असून हे कमी कालावधीत येणारे वाण आहे. कमी कालावधीचे असल्यामुळे ते पिक कोरडवाहू शेतकऱ्यांसाठी पण खुप फायदेशीर आहे, चवीने रुचकर आहे त्यामुळे बाजारभाव चांगला मिळतो.

भाजीपालाचे बियाण मी माझ्या अंगणातील पोषण बागेत लागवड केले त्यात विविध पालेभाज्या, कंदमुळ व फळझाड लावली. पोषणबाग लागवडीमुळे आहारात विविधता आली, भाज्या खाण्याचे प्रमाण वाढले व महिन्याचे २०० रु. वाचले. वेळ वाचला आरोग्यात सुधारणा झाली. संस्थेकडून वनराज, गिरीराज या कोंबडया घेतले त्याचा देखील फायदा झाला. इतर कोंबडयांच्या अंडयापेक्षा ही अंडी मोठी, वजनाने जड व जास्त पोषक आहे. १०० अंडी ही घरी खाल्ली १० कोंबडया विकल्या तर ५०० रु. नफा झाला. अडीच किलो वजनाच्या ५ कोंबडया घरी खाल्ल्या.

संस्थेचे काम चांगल्या पद्धतीने पुढे नेण्यासाठी गावातील काही व्यक्तींची 'गाव संसाधन व्यक्ती' म्हणून निवड झाली होती. यात माझी मुलगी सुवर्णा होती. गावातील लोकांनी ग्रामसभेतून निवड

केली. सी.आर.पी. म्हणून आहार, पोषण व शेती या विषयावरचे प्रशिक्षण मिळाले. त्यात सर्व गावातील सी.आर.पी. सहभागी होते. ट्रेनिंगचा फायदा तीला वैयक्तीक आयुष्यात असा झाला की जेवणामध्ये विविधता आली, आहाराच्या पद्धती बदलल्या, जेवणाच्या वेळी निश्चित झाल्या, चांगल्या सवयी लागल्या. त्यामुळे तिचे वजन वाढले. संतुलित आहारामध्ये १ फळ खाल्ले पाहिजे ही माहिती मिळाल्यापासून फळ खाण्याची सवय लागली. व घरी असलेले अंडी, भाजीपाला याचा पण फायदा झाला. दाळी खाण्याचे प्रमाण वाढले.

ट्रेनिंग मध्ये मिळालेली माहिती ती वेळोवेळी गावकऱ्यांपर्यंत पोहचविते. मग अंगणवाडी सभा, गावपातळीवरील सभा या मध्ये माहिती देते. लान्सा प्रकल्पाचा माझ्या कुटूंबाला व आमच्या गावातील ग्रामस्थांना नक्कीच कुपोषण मुक्त करण्यात फायदा होणार असे मला वाटते.

